

М. М. Жук, аспірант
*Львівського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління
при Президентові України*

БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ ОСВІТИ

Сьогодні здобуття вищої освіти виступає важливим критерієм якості життя як особистості окремо, так і добробуту суспільства в цілому. В Україні здобути вищу освіту можна за державні та приватні кошти.

Значна частина студентів вітчизняних вузів сьогодні навчаються на контрактній основі, незважаючи на це, платну освіту поки що не можна назвати доступною для більшості українців.

Платна освіта передбачає регулярні, зазвичай раз на півроку, виплати грошових сум вузу згідно з договором. Загальні правила надання освітніх послуг регламентує держава.

Джерелами фінансування освіти студента можуть бути його особисті кошти, кошти його батьків, позикові кошти кредитних організацій, місця роботи.

Багато зарубіжних країн ввели систему освітніх кредитів для того, щоб зменшити бюджетні видатки на вищу освіту і поступово перейти до ситуації, коли вузи будуть фінансуватися за рахунок плати за навчання. Кредити студентам для оплати за навчання надаються державою, самими навчальними закладами, приватними організаціями. В двох останніх випадках держава як правило виступає гарантом повернення кредитів.

Освітній кредит – продукт відносно новий для вітчизняних банків. Найчастіше кошти на навчання пропонують зайняти в рамках універсального споживчого кредиту, розрахованого на фінансування будь-яких побутових потреб (покупки товарів, ремонту квартири і т.п.).

До послуг банків частіше вдаються студенти державних, а не приватних університетів, що цілком зрозуміло: у разі провалу по конкурсу на бюджет вони не готові оплачувати навчання за контрактом власними силами. Аналіз фінансового ринку дозволяє стверджувати про поступове зростання популярності позик на навчання, особливо серед бажаючих отримати другу вищу освіту.

Зокрема, освітні кредити в Росії поки непопулярні, але держава, зацікавлена в рівному доступі громадян до вищої освіти, покращує умови їх надання.

На сьогодні в Росії можна виділити наступні види освітнього кредитування:

- комерційне кредитування банками – на загальних умовах;
- комерційне кредитування банками разом з вузами-партнерами – на пільгових порівняно з загальними умовами;
- кредитування освіти в окремих вузах з використанням благодійних коштів.

Переваги кредитів порівняно з іншими формами фінансування освіти:

- дана форма фінансування дає можливість отримати освіту особам із сімей з низьким доходом;
- використання кредитів зменшує видатки держави на освіту та зменшує навантаження на бюджет;

- необхідність взяття кредиту на освіту стимулює відповідальність студентів до навчання;
- освітні кредити забезпечують справедливість, так як за навчання сплачує той хто отримав освіту, а не платники податків.

Тим не менше необхідно визнати, що існують наступні недоліки для банків при наданні освітнього кредиту:

- ймовірність не повернення суми кредиту;
- труднощі із забезпеченням кредиту;
- невисокий прибуток;
- важко встановити процентні ставки, щоб були привабливими та доступними для студента і т.п.

Жук, М.М. Банківське кредитування освіти [Текст] / М.М. Жук // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: зб. тез доп. VII Міжнародної науково - практичної конференції (24-25 травня 2012 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2012. – Т. 1. – С. 82-83.